

POSTANOWIENIE

17 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

na posiedzeniu niejawnym 17 września 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa A. P., A. P.1
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 19 maja 2023 r., I ACa 1075/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powodów tytułem kosztów postępowania kasacyjnego 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia pozwanemu do dnia zapłaty.**

[SOP]

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego Banku spółki akcyjnej w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 19 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 sierpnia 2024 r., I CSK 1862/24).

Zdaniem skarżącego jego skarga kasacyjna zasługuje na przyjęcie z uwagi na to, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do następującego pytania:

„Od jakiego terminu powinny być zasądzane odsetki ustawowe w przypadku stwierdzenia przez Sąd nieważności umowy o kredyt indeksowany do franka

szwajcarskiego w sytuacji, w której konsumenci złożyli wezwanie do zapłaty przed rozpoczęciem procesu, a o skutkach nieważności umowy byli pouczeni dopiero w trakcie postępowania przez Sąd i w trakcie tego postępowania złożyli oświadczenie, że wnoszę o unieważnienie umowy?"

Odpowiedź na sygnalizowaną przez autora skargi kasacyjnej wątpliwość Sąd Najwyższy udzielił w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, w której wskazał, że jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bieg przedawnienia roszczenia banku o zwrot kwot wypłaconych z tytułu kredytu rozpoczyna się co do zasady od dnia następującego po dniu, w którym kredytobiorca zakwestionował względem banku związanie postanowieniami umowy. Ponadto jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, nie ma podstawy prawnej do żądania przez którąkolwiek ze stron odsetek lub innego wynagrodzenia z tytułu korzystania z jej środków pieniężnych w okresie od spełnienia nienależnego świadczenia do chwili popadnięcia w opóźnienie co do zwrotu tego świadczenia.

Sąd Najwyższy wyjaśnił, że dopiero w razie opóźnienia konsumenta w zwrocie kapitału kredytu po stwierdzeniu braku związania umową (jej nieważności), od chwili powstania stanu wymagalności roszczenia restytucyjnego bank może żądać odsetek za opóźnienie na ogólnej ustawowej podstawie art. 481 § 1 k.c. Podobnie, jeśli bank nie wykona swojego zobowiązania kondykcijnego, na tych samych zasadach wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z kapitału może żądać od niego konsument.

Wyrażone w ww. uchwale stanowisko stanowi korektę stanowiska uprzednio zajętego przez Sąd Najwyższy w uchwale z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, jeżeli chodzi o kryteria, którym powinno odpowiadać oświadczenie konsumenta o braku woli związania postanowieniem niedozwolonym. W uchwale z 7 maja 2021 r. Sąd Najwyższy określił te wymagania w bardzo rygorystyczny sposób, zwłaszcza w odniesieniu do informacji, z którymi powinien zapoznać się konsument przed jego złożeniem. Jednak biorąc pod uwagę m.in. wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 7 grudnia 2023 r., C-140/22, oraz z 14 grudnia 2023 r., C-28/22, Sąd Najwyższy w składzie całej Izby Cywilnej stanął na stanowisku, że oświadczenie,

o którym mowa wyżej, nie wymaga dla swojej skuteczności żadnej formy szczególnej, sformułowania go w określony sposób ani złożenia w jakichś określonych okolicznościach, a w szczególności przed sądem. Wystarczające w tej mierze jest spełnienie wymagań sformułowanych przez ustawodawcę w art. 60 k.c. w stosunku do wszystkich oświadczeń woli, zgodnie z którym z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny. Jeżeli osoba składająca takie oświadczenie nie dysponuje odpowiednimi informacjami i działa w mylnym przekonaniu co do skutków, które wywołuje, istnieje możliwość odwołania się do instytucji wad oświadczenia woli, a w szczególności do błędu.

Nie zachodzi zatem potrzeba ponownego badania kwestii postawionej przez skarżącego. Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. art. 398²¹ k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 265, z późn. zm.).p

M.L.

[ms]